

Obrazloženje umjetničkog savjetnika o odlukama o donošenju liste prioriteta i raspodjeli sredstava prema Javnom pozivu za poticanje audiovizualnih djelatnosti i stvaralaštva u 2022. godini, u kategoriji poticanja filmskih koprodukcija s manjinskim hrvatskim udjelom (drugi rok: 12.4.2022.)

Bojan Kanjera, umjetnički savjetnik za filmske koprodukcije s manjinskim hrvatskim udjelom

Na drugi rok *Javnog poziva za poticanje audiovizualnih djelatnosti i stvaralaštva* u 2022. godini prijavljena su 34 projekta. Od ukupnog broja prijavljenih, u razmatranje je ušlo njih 32, dok dva nisu ušla u razmatranje, budući da nisu zadovoljila uvjete *Javnog poziva*.

Promatrano s obzirom na vrstu filma, najviše prijavljenih dolazi iz kategorije dugometražnog igranog filma, ukupno 27 (20 dugometražnih igranih filmova i 7 debitantskih dugometražnih igranih filmova). Najmanje prijavljenih, po jedan, dolazi iz kategorija animiranog filma te kratkometražnog dokumentarnog filma.

Vrsta audiovizualnog djela	Broj prijavljenih
Animirani	1
Debitantski dugometražni igrani	7
Dugometražni igrani	20
Dugometražni dokumentarni	3
kratkometražni dokumentarni	1
Kratkometražni igrani	2
Grand Total	34

Promatrano s aspekta države iz koje dolazi glavni producent, najviše je prijavljenih iz Republike Srbije (15), za kojom slijede Slovenija (7) i Sjeverna Makedonija (5) dok su sve ostale države zastupljene s 1-2 predstavnika. Na ovom su roku prijavljeni dugometražni igrani filmovi iz 7 država.

Država	Broj prijavljenih
Albanija	1
Češka	1
Crna Gora	2
Island	1
Nizozemska	1
Rumunjska	1
Sjeverna Makedonija	5
Slovenija	7
Srbija	15
Grand Total	34

Kriteriji za predlaganje i odobravanje projekata za sufinanciranje temelje se na:

1. Cjelovitosti i dorađenosti projekata u kreativnom smislu, s obzirom na scenarij i redateljski koncept;
2. Ocjeni financijske izvedivosti te predstavljenog distribucijskog potencijala projekta, s obzirom na produkcijski paket i producentov plan promocije i distribucije;
3. Aktualnim financijskim mogućnostima Hrvatskog audiovizualnog centra za financiranje projekata.

Filmovi predloženi i odobreni za sufinanciranje proizvodnje:

1. Animirani film *Tri ptičice* (Slovenija), u produkciji *Finta (No History)*, hrvatski producent *Jadranska animacija*, 105,000.00 kn;
2. Dugometražni igrani film *Zaliv/Zaljev* (Crna Gora), u produkciji *Montenegro Max Filma*, hrvatski producent *Interfilm produkcija*, 515,000.00 kn;
3. Dugometražni igrani film *Maturalac* (Srbija), u produkciji *This and That Productions*, hrvatski producent *Kinorama*, 565,000.00 kn;
4. Dugometražni igrani film *Posljednji heroj* (Slovenija), u produkciji *Studio Virca*, hrvatski producent *Nukleus film*, 240,000.00 kn;
5. Dugometražni igrani film *Bijela nedjelja* (Srbija), u produkciji *Filmske kuće Baš čelik*, hrvatski producent *Propeler film*, 500,000.00 kn;
6. Dugometražni igrani film *Luna park* (Albanija), u produkciji *On Film Production*, hrvatski producent *Studio Corvus*, 370,000.00 kn;
7. Dugometražni dokumentarni film *Neptunova bura* (Srbija), u produkciji *Katarina Stanković PR Sirena4reel*, hrvatski producent *LEWA productions j.d.o.o.*, 90,000.00 kn;
8. Kratkometražni dokumentarni film *Zagrljaj* (Slovenija), u produkciji *KUD-a Center 21 - Hupa Brajdič produkcija*, hrvatski producent *Kazimir, Udruga za promicanje kulture, umjetnosti i audiovizualnog stvaralaštva*, 55,000.00 kn;

Ukupni iznos sredstava jest 2,440,000.00 kuna.

Obrazloženje:

1. Animirani film *Tri ptičice* (Slovenija), u produkciji *Finta (No History)*, hrvatski producent *Jadranska animacija*, 105,000.00 kn

Animirani film *Tri ptičice* (Slovenija), kratki je animirani film Zarje Menart, koja je do sada radila kao filmska animatorica, ilustratorica i umjetnička direktorica, a ovo će biti njezin prvijenac. Kroz proces nastanka filma imat će pomoć nagrađivane redateljice Špele Čadež, s kojom je do sada uspješno surađivala na nekoliko projekata. Radnja filma prati ženu-pticu, koja tri ptice, s ključem u kljunu, pošalje na put. One odlete svaka u svom smjeru te nailaze na krajolike u koje mogu ući samo s ključem. Tamo ih čekaju iskušenja koja se isprva doimaju nepremostivima, međutim, ptice se suočavaju s njima te se na taj način vraćaju kući. Scenarij s likovnom knjigom snimanja ostavlja dojam da je autorica pomno promislila o ovom projektu te da se za njega kvalitetno pripremila. Slikovni predlošci koje je Menart priložila su dojmljivi u smislu crteža i korištenja palete boja kojom se podcrtava određena faza putovanja triju ptica. Iako svoju inspiraciju pronalazi u tradiciji, preciznije, u pjesmici o tri ptičice, ona zapravo predstavlja unutarnje putovanje, karakteristično za svakoga od nas.

Hrvatska će biti zastupljena u umjetničkom i tehničkom osoblju pa će se u timu naći producent, zatim montažerka i animator.

Redateljska koncepcija je jasno napisana, a autorica naglašava inspiraciju koju je našla u slovenskoj narodnoj pjesmi *Tri ptičice*. Motive iz pjesme planira kombinirati s tradicijskom glazbom, za koju kaže da ju je oduvijek fascinirala. Osim toga, ona planira u animaciju uvesti i jezik, odnosno simbole nesvjesnog. Za realizaciju ovog projekta planira koristiti višeplan kolaž na stop trick stolu, tehniku koju je usvojila surađujući sa Špelom Čadež, međutim, naglašava da će ju i nadograditi. Važno je napomenuti da je upravo stil animacije i cjelokupni vizualni identitet filma to što ga čini zaista posebnim. Što se tiče zvuka, koji igra važnu ulogu u ovom animiranom filmu, Menart ističe da namjerava graditi zvučnu sliku na kontrastu između tišine s minimalnim zvučnim efektima i ženskog glasa koji nas vodi kroz priču.

2. Dugometražni igrani film *Zaliv/Zaljev* (Crna Gora), u produkciji *Montenegro Max Filma*, hrvatski producent *Interfilm produkcija*, 515,000.00 kn

Scenarij za dugometražni igrani film *Zaljev/Zaliv* supotpisuju nagrađivani redatelj Dragutin Draško Đurović i Goran Gocić, slobodni novinar, urednik, autor i filmaš. Sam film je, kako redatelj navodi, melodrama, koja u klimaksu postaje triler i to triler epohe. Radnja se odvija pred izbijanje Prvog svjetskog rata u Boki Kotorskoj i njezinoj okolici. Glavni lik Zaliva je Ivo, krijumčar i svodnik koji nastoji izaći na kraj kako sa sumještanima, tako i s austrougarskim vlastima, utjelovljenim u liku poručnika Otta, koji je s jedne strane germanski pedantan, dok je s druge strane sklon kockanju i ženama. Situacija se komplicira kad se u Perastu pojavi Liza, nekadašnja Ivina ljubav, sa suprugom Danielom, Englezom, koji ima skrivenu agendu. Sam scenarij je izvrsno napisan, a priča je iznimno zanimljiva.

Sam film je važan za hrvatsku audiovizualnu umjetnost, budući da dijelimo isti mediteranski kulturni prostor te su obje današnje države u momentu kada kreće radnja filma bile dijelom iste cjeline – Austro-Ugarske monarhije. Važno je napomenuti da je hrvatska zastupljena u nekoliko bitnih uloga te u tehničkom i kreativnom osoblju.

3. Dugometražni igrani film *Maturalac* (Srbija), u produkciji *This and That Productions*, hrvatski producent *Kinorama*, 565,000.00 kn

Autor scenarija za dugometražni igrani film *Maturalac*, koji progovara o vršnjačkom nasilju, je Vladimir Arsenijević, čiji je scenarij za film *Asimetrija* iz 2019. osvojio brojne nagrade. Priča prati učenike VIII 2 razreda, koji odlaze na maturalac nedugo nakon samoubojstva Andrije, njihovog prijatelja iz razreda. Zbog nevremena i kvara autobusa, učenici i njihovi nastavnici su prisiljeni prenoćiti u planinarskom domu, a izoliranost, nedostatak Interneta i dometa i na prvu običan sastanak razredne zajednice, suočava djecu i nastavnike s pravom istinom o smrti Andrije i činjenicom da nitko nije nevin. Ubrzo, djeca pronalaze novu žrtvu, Andrijinog prijatelja Cocu, međutim, za razliku od Andrije, on se suprotstavi...

Scenarij je iznimno slojevit i nadasve zanimljiv, a likovi su napisani jezovito uvjerljivo. Ovo je svima nama poznata priča, koja je nažalost iznimno aktualna pa svakodnevno imamo priliku pročitati medijske izvještaje o vršnjačkom nasilju i sustavu koji po tom pitanju ne čini ništa konstruktivno. Zbog navedenoga je bitno da se o temi progovori i na ovaj način. Režiser, Miroslav Terzić, u redateljskoj eksplikaciji navodi kako je odgledao YouTube video vršnjačkog nasilja, što ga je potaknulo da razradi ovu priču. U novoj verziji eksplikacije, Terzić navodi da je taj konkretan video maknut na zahtjev roditelja, međutim, kao referencu je dodao novi. Ovo se, konkretno, odigralo u Hrvatskoj, međutim, kao što sam spomenuo, priča je univerzalna i mogla se odigrati (i odigrava se) bilo gdje.

Također, neke od naslovnih uloga odigrat će glumci iz Hrvatske, a osim njih bit će angažiran i veći broj drugog filmskog osoblja iz Hrvatske.

Vizija Miroslava Terzića je jasna – suočiti nas s problemima s kojima se susreću naša djeca, a tiču se nove razine vršnjačkog nasilja, koje se osim u stvarnosti, događa i u virtualnom svijetu. Terzić je svjestan da je za ovaj film izuzetno bitan casting, jer u njemu će glumiti velik broj tinejdžera. Film bi trebao imati tri čina – od veselog mladenačkog filma u prvom, preko suočavanja s izolacijom, koja okida još veće zlo.

4. Dugometražni igrani film *Posljednji heroj* (Slovenija), u produkciji *Studio Virca*, hrvatski producent *Nukleus film*, 240,000.00 kn

Scenarij dugometražnog igranog filma, drame s elementima crne komedije, *Posljednji heroj* (Slovenija) potpisuju nagrađivana slovenska scenaristica Iza Strehar i redatelj filma Žiga Virc.

Radnja prati Francea koji u malom slovenskom gradiću Kamno, pokušava spriječiti njemački trgovački lanac Kaufdorf da otvori trgovinu na mjestu kipa njegovog oca Johna, odlikovanog heroja NOB-a. Ovdje dolazimo do kompleksnosti odnosa između oca i sina, naime France se čitav život trudio dobiti očevo poštovanje očuvanjem uspomene na njegova herojska djela. Za pomoć u sprečavanju rušenja France

nastoji pridobiti kćer Vidu. France odluči upriličiti veliku očevu bitku koja se odigrala na mjestu gdje stoji kip, kako bi uvjerio Kaufdorf da tamo ne gradi trgovinu. Paralelno s pokušajem sprečavanja izgradnje, odvija se privatna drama Vide i njenog supruga Tonija.

Scenarij je kvalitetno napisan i strukturiran te obiluje zanimljivim i nerijetko duhovitim dijalozima i situacijama. Priča u svojoj osnovi propituje kompleksnost odnosa u obitelji, s kojom smo svi mi suočeni pa je s te strane se vrlo lako povezati s likovima i pričom filma.

Redateljska koncepcija je jasno i korektno napisana. Virc u njoj navodi motivaciju da snimi ovaj film te razrađuje suprotnosti između Franceovih ideja i modernog kapitalizma, simboliziranog shopping centrima. Što se tiče pristupa snimanju, on navodi da planira ići u realistične prikaze, bliske dokumentarnom filmu, korištenjem 35 mm trake. Glazba koju planira koristiti će biti iz vremena 40.-ih do 70.-ih godina prošlog stoljeća te bi trebala naglasiti opći dojam filma.

5. Dugometražni igrani film *Bijela nedjelja* (Srbija), u produkciji *Filmske kuće Baš čelik*, hrvatski producent Propeler film, 500,000.00 kn

Scenarij za dugometražni igrani film *Bijela nedjelja* napisao je Bojan Vuletić, autor niza nagrađivanih audiovizualnih djela, poput TV serije *Porodica*. Vuletić je ujedno i režiser filma *Bijela nedjelja*. U njemu pratimo priču o dječaku Đorđu koji nakon svađe s autoritativnim ocem slučajno izazove smrt mlađeg brata Jovana. Kroz scenarij pratimo Đorđeve odnose s obitelji, kao i odnose njegove obitelji sa širom zajednicom unutar koje se nalaze. Zanimljivo je istaknuti da je scenarij ispresijecan montažnim scenama pokladnih običaja karakterističnih za ovo podneblje.

Svi likovi, kao i radnja, uvjerljivo su napisani te vjerno prikazuju isprepletenost života i sudbina malog mjesta. Ova je priča na neki način univerzalna za našu regiju te je lako zamisliti da se ovakva priča odigra i u Hrvatskoj.

Pričajući priču o sazrijevanju dječaka Đorđa, u kontekstu njegove obitelji i šire društvene zajednice u kojoj se nalazi, Vuletić želi ispričati priču o zamagljivanju granice između istine i laži. Kako sam navodi u redateljskoj koncepciji, sumnja što je istina, a što laž i manipulacija činjenicama postaju normalan model komunikacije. U takvom sistemu vrijednosti osnovna svojstva dobra i zla teško je razdvojiti. U pogledu vizualnog identiteta, on navodi kako će ga karakterizirati realističnost kadra, minimalistička svedenost izraza i velika razlika u planovima. Psihološki segment bit će naglašen totalima ruralnih pejzaža i krupnim planovima glavnih junaka. Bitnu ulogu u filmu će igrati i zvuk, čija će uloga biti da dočara realni svijet, kao i psihološka stanja likova.

6. Dugometražni igrani film *Luna park* (Albanija), u produkciji *On Film Production*, hrvatski producent *Studio Corvus*, 370,000.00 kn

Autor scenarija za dugometražni igrani film *Luna Park*, koji progovara o obitelji koja pokušava izdržati teškoće života za vrijeme izbijanja čiste društvene i državne anarhije u Albaniji koncem devedesetih godina prošlog stoljeća, je Florenc Papas, koji će ga ujedno i režirati. Priča prati Miru, koja odgaja sina

Tonija, dok suprug Arben radi ilegalno u Grčkoj te povremeno financijski pomaže obitelj. Toni je na rubu delinkvencije i često ima probleme u školi. Slično kao i u ostalim državama Balkanskog poluotoka, u Albaniji je tada vladala pomama za piramidalnim shemama koje nude brzu zaradu. Miri poznanik Berti predloži da uloži u jednu od njih kako bi stekla novac potreban da otvori restoran. Budući da nema novaca za ulaganje, Mira odlučuje prodati svoj stan te živjeti u stanu koji joj je na čuvanje ostavila prijateljica Alma. Na njenu nesreću, 1997. se čitav albanski sustav piramidalnih shema urušava, a u zemlji počinje građanski rat.

Papasov scenarij je zanimljiv i dobro napisan. Likovi i njihove sudbine su realistični i karakteristični za područje Balkana i s njima se lako poistovjetiti. Nekako je karakteristično da se svi u ovom podneblju nadaju da će im se posrećiti te su skloni vjerovati obećanjima brze zarade.

Papas nam ovim filmom želi dati uvid u jedan specifičan moment iz albanske prošlosti, koji je sam iskusio kao dijete, ponajviše zato što, kako sam navodi, ljudi u Albaniji ne vole ni misliti ni razgovarati o tom periodu.

7. Dugometražni dokumentarni film *Neptunova bura* (Srbija), u produkciji Katarina Stanković PR Sirena4reel, hrvatski producent LEWA productions j.d.o.o., 90,000.00 kn

Dugometražni dokumentarni film *Neptunova bura*, scenaristice i redateljice Katarine Stanković, priča nam priču o Visu, jednom od najudaljenijih jadranskih otoka, koji je, kao vojna baza, gotovo pola stoljeća bio zatvoren za strance. Nakon otvaranja, kreće nadmetanje između ribara i masovnog turizma. Glavni lik ovog dokumentarnog filma, koji tematizira odsustvo komunikacije između aktera, je kolektivni, prikazan kroz tvornicu Neptun. Osim tvornice za preradu ribe, u filmu susrećemo još tri aktera, svakog sa svojim pogledom na budućnost tvornice Neptun.

Izuzetno očito, a to je da se radi o otoku Visu, ovaj dokumentarni film je relevantan za hrvatsku audiovizualnu umjetnost u kontekstu propitivanja međuljudskih odnosa, sukoba između tradicionalnog i modernog te sukoba između masovnog turizma i potreba lokalne zajednice.

Što se tiče redateljske koncepcije, u njoj je jasno naznačena motivacija autorice. Stanković navodi kako, za razliku od njenih prethodnih dokumentaraca, u *Neptunovoj buri* ni u jednom trenutku glavna radnja neće biti inscenirana. Posebno je zanimljivo njezino postavljanje kolektivnog glavnog lika, utjelovljenog u tvornici Neptun, čiju je priču temeljito istražila. Film će biti sačinjen od snimljenih razgovora, arhivskih materijala i originalne muzike.

8. Kratkometražni dokumentarni film *Zagrljaj* (Slovenija), u produkciji KUD-a Center 21 - Hupa Brajdič produkcija, hrvatski producent Kazimir, Udruga za promicanje kulture, umjetnosti i audiovizualnog stvaralaštva, 55,000.00 kn

Jasno je da je režiser, Miroslav Mandić, koji će ujedno biti i snimatelj dokumentarnog filma *Zagrljaj*, dobro promislilo o temi koju planira ekranizirati te da su mu more i masline, kao i njihova simbolika u kontekstu Mediterana bliske od najranije mladosti. Također, on se ovdje želi pozabaviti međuvremenom u

međuprostoru, nepreglednim plavetnilom, koje se kako Mandić navodi, čini ničijim. Meditativnost planira postići kombinacijom slike i zvuka. U pogledu kadrova, Mandić navodi da će biti dugi, a veze među njima alogične, nastavljajući da će kamera uglavnom biti statična, osim u dva kadra koja bi bila snimljena „steadyem“. Također, autor planira koristiti bliske i apstraktne planove, utemeljene na dokumentarnom predlošku, dok će totali služiti kao dojmovi prirode, aluzije na slikarske pravce. Važno je napomenuti da film prati glazba Darka Rundeka.